

# Psalm XVII



WESPAZJAN KOCHOWSKI

PSALMODIA POLSKA

## Psalm XVII

Domine Deus salutis meae<sup>1</sup>.

Psalm 87<sup>2</sup>

### OSTATNIEGO TERMINU WZMIANKA

Panie Boże zbawienia mego! We dnie i w nocy wołam przed Tobą.

Niechaj modlitwa moja przyjdzie przed obliczność Twoją; nakłoń łaskawy ucha ku prośbie żebraka.

Albowiem dusza moja pełna jest ucisków i żywot mój mizerny już w ostatniej rumacji<sup>3</sup> chodzi.

Uchodząc przed Faraonem, jużem jedną nogą w Czerwonym Morzu; a trwoży mię zbyt niebezpieczna przeprawa do portu wieczności.

Osusz, Panie, albo podnieś w górę nawałności morskie; albo przeprowadź suchą nogą, jakoś sam deptał wody tyberiackie<sup>4</sup>.

Zewsząd źle! Zdrowie mir<sup>5</sup> wypowiada, zmysły tępieją, choroba śmiercią grozi; ale nade wszystko tęsknica trapi, która ze złego sumnienia<sup>6</sup> pochodzi.

Teraz dopiero postrzegam, że życie ludzkie nie jest żywotem, ale pojazdem do śmierci, i męczeństwem jednym, którego z nas ze samych przyczyna.

Cudowna<sup>7</sup> — nie wiedziałem, żem miał na świat przyjść, a pewien zostaję, że z niego odejść muszę; a kiedy i jako, to przede mną zakryto.

Setne lata sobie zamierzamy, winszuje drużyna, obiecują pochlebcy; niechajże lada gorączki upał przypadnie, aż on<sup>8</sup> kwiat schnie, więdnije, niszczeje.

Zda się, żyjąc, że przyrasta wieku, a co dzień go znacznie ubywa; bo im dalej w lata idziemy, tem się coraz bliżej śmierci przymykamy<sup>9</sup>.

Życie to jest czy cierpienie, pytam? Albo że u gramatyków słów pożyczę, akcja czy pasja; żyję swobodnie, używam rozkosznie, wszystkiego mi dostaje.

A jakoż żyję, kiedy mię choroby, nędza, kłopoty gryzą, przygody tępią, ubóstwo frajuje, młodość wynosi, starość krzywi, a potem leda<sup>10</sup> defekcik do grobu odeśle.

A ja przecie, biedę cierpiąc, chwale, w ucisku nie stękam, w zgubie nie trwożę się; a kubkiem słodczy światowej opojony, na śmierć się i jej okoliczności nie oglądam.

Nie oglądamci<sup>11</sup> się ja na nią<sup>12</sup>, ale ona o mnie pomni, kiedy mię chorobą jak zawiłym rokiem<sup>13</sup> obesławszy, na straszny trybunał boski gotować się każe.

Kondycja ludzka

Śmierć, Sąd, Obyczaje,  
Szlachcic

<sup>1</sup>Domine Deus salutis meae — Panie, mój Boże, zbawienie moje. [przypis edytorski]

<sup>2</sup>Psalm 87 — w dzisiejszej numeracji np. wg. Biblii Tysiąclecia: Psalm 88. [przypis edytorski]

<sup>3</sup>rumacja (daw.) — tu: ruina; od starop. rum: wolne miejsce, wolne przejście; rumowisko, gruz. [przypis edytorski]

<sup>4</sup>tyberiackie wody — wody Jeziora Tyberiadzkiego (także: Jezioro Galilejskie, Genezaret), tj. słodkowodnego jeziora przepływowego w Galilei; jego wody miał „deptać” Jezus wg. Ewangelii (Mk 6,45-52, Mt 14, 22-33, J 6,15-21). [przypis edytorski]

<sup>5</sup>mir (daw.) — pokój; wypowiadać mir: odrzucać pokój, rozpoczynać wojnę. [przypis edytorski]

<sup>6</sup>sumnienie (daw.) — sumienie. [przypis edytorski]

<sup>7</sup>cudowna (daw. forma) — w domyśle: to cudowne, cudowna to rzecz. [przypis edytorski]

<sup>8</sup>on (daw.) — ten. [przypis edytorski]

<sup>9</sup>przymykać się czemu — przybliżyć się do czego. [przypis edytorski]

<sup>10</sup>leda (daw.) — lada, byle. [przypis edytorski]

<sup>11</sup>nie oglądamci się ja (daw.) — konstrukcja z partykułą wzmacniającą -ci. [przypis edytorski]

<sup>12</sup>nią (daw. forma) — dziś B. lp r.ż.: (na) nią. [przypis edytorski]

<sup>13</sup>rok (daw.) — tu: wezwanie do sądu. [przypis edytorski]

Cóż dalej czynić? Szukam u dobrych przyjaciół rady; nie znajduję; ale i znajomi, i poufali drухowie jakoś już ode mnie stronią.

Rodzina i krewni tylko zaglądną nazierkiem<sup>14</sup>, z wierzchu płaszczem pokrywając chciwość puścizny.

Mała w ludziach nadzieja, więc pójdę do obrony i munimentów<sup>15</sup>, ale i te nie dobrze tuszą<sup>16</sup>, pogluzowane<sup>17</sup> nieprawością.

Szukam patrona — nie masz; przyczynnych listów nie przyjmują, korupcji nie biorą, dylacji<sup>18</sup> nie dadzą, apelacji<sup>19</sup> nie pozwolą, ewazja<sup>20</sup> nie pójdzie.

I tak zagają o mnie prawo: gdzie łóżko moje sądową izbą, zły żywot instyguje<sup>21</sup>, sumnienie świadczy: Bóg sędzia, egzekutor czart, a dekret (broń Boże) żeby nie był z utratą szczęśliwej wieczności.

Cóż dalej. Ubiorą trupa w koszulę, pokazując, że więcej na tamten świat z sobą bierze, aniżeli na ten świat przyniósł z sobą.

Wrzucą potem w dół, aby nie śmierdział żywym; zadzwonią we dzwony, pokój trocizkami wykurzą, a sami do sukcesji jak do Herapu.

Więc ja, Panie, uprzedzając, wołam do Ciebie, nie żebym nie umierał, bo to nie można; ale żebym umierał w Tobie, z dostateczną ufnością i skruchą.

Niechaj skończę końcem pobożnych; i niech umieram śmiercią owych, którzy w Panu umierają.

Przebij wprzód ciało moje bojaźnią sądów, abym się raczej lękał widzieć Cię sprawiedliwego niż potem doświadczać karzącego.

Wolę, że mię z pomocą Twoją by<sup>22</sup> i bojaźń przywiedzie do pokuty, niżby w grzechach zatwardziało, nieprzyjaciel miał przywodzić do rozpacz.

Chwała Ojcu i Synowi, i Duchowi świętemu etc<sup>23</sup>.

Trup, Śmierć, Vanitas

<sup>14</sup>*nazierkiem* (starop.) — także: *w nazierki, nazircem*: na zwiady; patrząc z boku, z ukosa. [przypis edytorski]

<sup>15</sup>*munimenty* (łac.) — dowody prawne. [przypis edytorski]

<sup>16</sup>*tuszyć* (daw.) — mieć nadzieję; tu: dawać nadzieję. [przypis edytorski]

<sup>17</sup>*pogluzowany* (daw.) — wyglądowny; od *głozować* a. *głozować*: wyglądowny, wyskrobywać, wycierać, wywabiać, czyścić, gładzić, tępić. [przypis edytorski]

<sup>18</sup>*dylacja* (z łac.) — zwłoka; odroczenie sprawy sądowej z uzasadnionych powodów. [przypis edytorski]

<sup>19</sup>*apelacja* (z łac.) — odwołanie. [przypis edytorski]

<sup>20</sup>*ewazja* (z łac.) — odparcie zarzutu, usprawiedliwienie. [przypis edytorski]

<sup>21</sup>*instygować* — oskarżać przed sądem; doradzać gorliwie, inspirować, podjudzać. [przypis edytorski]

<sup>22</sup>*by i* (daw.) — choćby i; choćby nawet. [przypis edytorski]

<sup>23</sup>*etc.* (łac.) — skrót od *et caetera*: i tak dalej, i tym podobnie. [przypis edytorski]

---

Wszystkie zasoby Wolnych Lektur możesz swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać pod warunkiem zachowania warunków licencji i zgodnie z **Zasadami wykorzystania Wolnych Lektur**.

Ten utwór jest w domenie publicznej.

Wszystkie materiały dodatkowe (przypisy, motywy literackie) są udostępnione na **Licencji Wolnej Sztuki 1.3**.

Fundacja Wolne Lektury zastrzega sobie prawa do wydania krytycznego zgodnie z art. 99(2) Ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Wykorzystując zasoby z Wolnych Lektur, należy pamiętać o zapisach licencji oraz zasadach, które spisaliśmy w **Zasadach wykorzystania Wolnych Lektur**. Zapoznaj się z nimi, zanim udostępnisz dalej nasze książki.

E-book można pobrać ze strony: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/psalmodia-polska-psalm-xvii/>

Tekst opracowany na podstawie: Wespazjan Hieronim Kochowski, Trybut należyty wdzięczności wszystkiego dobrego dawcy Panu i Bogu, albo Psalmodya polska za dobrodziejstwa Boskie dziękująca, przez jedną najlichszą kreaturę roku pańs. 1693 napisana, a do druku podana roku pańs. 1695; wyd. Kazimierza Józefa Turowskiego, nakł. Wydawnictwa Biblioteki Polskiej, Kraków 1859.

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>) na podstawie tekstu dostępnego w serwisie Wikiźródła (<http://pl.wikisource.org>). Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Aleksandra Sekuła, Wojciech Kotwica.

*Wesprzyj Wolne Lektury!*

Wolne Lektury to projekt fundacji Wolne Lektury – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

*Jak możesz pomóc?*

Przekaż 1,5% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Wolne Lektury, KRS 0000070056.

Wspieraj Wolne Lektury i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przekaż darowiznę na konto: **szczegóły na stronie Fundacji**.